

Sygn. akt V ACz 653/13

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, Wydział V Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Barbara Kurzeja

Sędziowie: SA Iwona Wilk (spr.)

SA Janusz Kiercz

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2013 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku J. B.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej w K.

o uchylenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia pozwanej

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 17 maja 2013 r., sygn. XIII GCo 111/11

postanawia:

oddalić zażalenie, pozostawiając rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Sygn. akt V ACz 653/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem oddalono wniosek obowiązanej o uchylenie prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 27 czerwca 2011 roku, sygn. akt XIII GCo 111/11, którym udzielono zabezpieczenia roszczenia uprawnionego. Wskazując na szczególny charakter wniosku składanego w oparciu o art. 742 k.p.c. zważył Sąd, iż okoliczności podane przez obowiązaną nie uzasadniały uchylenia zabezpieczenia udzielonego uprawnionemu gdy fakt, że w sprawie XIII GC 106/11

z powództwa M. M. przeciwko (...) S.A. w K. zapadł prawomocny wyrok oddalający żądanie powódki nie skutkowało odpadnięciem przyczyny zabezpieczenia roszczenia uprawnionego. Wydanie wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 31 maja 2012 roku, sygn. akt XIII GC 106/11 (utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 listopada 2012 roku, sygn. akt V ACa 490/12) nie spowodowało zmiany stanu faktycznego sprawy stanowiącego podstawę żądania uprawnionego

i nie skutkowało uznaniem jego bezzasadności. Wskazano także, że podstawy uchylenia zabezpieczenia nie może stanowić odmienna ocena okoliczności faktycznych istniejących

w dacie ferowania tego orzeczenia, a do tego, przy założeniu, że przedmiotowy wyrok

nie współkształtuje podstawy faktycznej żądania sprowadzała się, zdaniem Sądu, argumentacja obowiązanej. Jednocześnie, podkreślając specyfikę postępowania zabezpieczającego, którego immanentną cechą jest brak potrzeby udowodnienia przesłanek uzasadniających udzielenie zabezpieczenia (gdy wystarczającym w tym względzie jest

ich uprawdopodobnienie) zaznaczono, iż wydanie przedmiotowego wyroku nie spowodowało, że roszczenie uprawnionego stało się bezzasadne.

W zażaleniu, obowiązana zarzucając rozstrzygnięciu Sądu pierwszej instancji naruszenie art. 742 § 1 k.p.c. w zw. z art. 730¹ § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że w sprawie mimo uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 31 maja 2012 roku, sygn. akt XIII GC 106/11 nie odpadła przesłanka uprawdopodobnienia roszczenia, wniosła o zmianę postanowienia w całości i uchylenie prawomocnego orzeczenia o udzieleniu zabezpieczenia, a także o zasądzenie od uprawnionego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wedle norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie uprawniony wniósł o jego oddalenie w całości i zasądzenie od obowiązanej kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wedle norm przepisanych.

Rozpoznając zażalenie obowiązanej Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie, jako bezzasadne, nie zasługuje na uwzględnienie, gdy rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

W myśl art. 742 § 1 k.p.c. w przypadku zmiany lub odpadnięcia przyczyny zabezpieczenia, obowiązany może w każdym czasie żądać uchylenia lub zmiany prawomocnego postanowienia, którym zabezpieczenia udzielono. Z wykładni tego przepisu

w powiązaniu z art. 730¹ § 1 i 3 k.p.c. regulującym przesłanki zabezpieczenia wynika, że z odpadnięciem podstawy zabezpieczenia mamy do czynienia nie tylko w razie odpadnięcia interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia (tej przesłanki skarżąca nie usiłowała wykazywać) ale również wtedy, gdy roszczenie objęte zabezpieczeniem w całości lub w części przestało być wiarygodne.

Podzielić należy pogląd Sądu pierwszej instancji przytoczony za Sądem Najwyższym (por. postanowienie z dnia 23 sierpnia 1989 roku, sygn. akt II CZ 135/89), zgodnie z którym zasadność żądania dłużnika uchylenia lub zmiany prawomocnego postanowienia

o zabezpieczeniu, opartego na twierdzeniu, że odpadła lub zmieniła się przyczyna zabezpieczenia, uwarunkowana jest wykazaniem zmian jakie nastąpiły w stanie faktycznym sprawy stanowiącym podstawę wydania postanowienia o zabezpieczeniu, a podstawy żądania sformułowanego w oparciu o treść art. 742 k.p.c. nie może stanowić odmienna ocena okoliczności istniejących w dacie ferowania tego orzeczenia. W ocenie Sądu Odwoławczego nie chodzi tu o zmianę jakiegokolwiek elementu odnoszącego się z reguły do stanu faktycznego sprawy, lecz o zmianę okoliczności współkształtujących podstawę faktyczną żądania i to na tyle doniosłą, że jej wystąpienie skutkowało winno jego odmienną oceną prawną. Odpadnięcie podstawy zabezpieczenia, uzasadniające uchylenie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia należy wiązać zasadniczo ze zmianą stanu faktycznego sprawy, a tylko wyjątkowo chodzi tu może o okoliczności odnoszące się do stanu prawnego, spowodowane przykładowo derogowaniem z porządku prawnego normy uzasadniającej roszczenie podlegające zabezpieczeniu.

Nie może budzić wątpliwości, że uprawomocnienie się wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach w sprawie XIII GC 106/11 nie skutkowało zmianą okoliczności faktycznych uzasadniających podstawę żądania uprawnionego. Wydanie wyroku o charakterze deklaratoryjnym w innej sprawie (choćby w identycznym stanie faktycznym lecz pomiędzy innymi podmiotami) nie współkształtuje bowiem podstawy faktycznej żądania sformułowanego w pozwie czy wniosku o zabezpieczenie. Wyrok taki, co oczywiste, z uwagi na odmienności zachodzące po stronie podmiotowej, nie tworzy również stanu powagi rzeczy osądzonej i nie wiąże Sądu meriti z mocy art. 365 k.p.c., a zatem jego wydanie w żadnym stopniu nie zwalnia sądu orzekającego od dokonania samodzielnej oceny prawnej dochodzonego roszczenia. Jak już jednak wskazano wyżej, weryfikacja uprzedniego stanowiska skutkującego wydaniem postanowienia o zabezpieczeniu, w niezmienionych okolicznościach sprawy, nie może być dokonywana w ramach wniosku o uchylenie lub ograniczenie zabezpieczenia (art. 742 k.p.c.), gdy ten ze swej istoty wymaga zmiany

istotnych dla oceny roszczenia podlegającego zabezpieczeniu elementów, stanu faktycznego bądź prawnego, zaszytych po uprawomocnieniu się postanowienia zabezpieczającego roszczenie. Kwestionowanie rozstrzygnięcia zapadłego w przedmiocie zabezpieczenia, w sytuacji niezmiennych okoliczności sprawy (a także gdy zmiana nastąpiła przed uprawomocnieniem się orzeczenia w przedmiocie zabezpieczenia) może odbywać się przeto wyłącznie w drodze zażalenia. W sytuacji jednak, gdy zażalenie obowiązanej na postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia nie zostało uwzględnione nie może ona ponownie, tym razem w drodze wniosku o uchylenie lub ograniczenie zabezpieczenia, domagać się weryfikacji stanowiska zajętego uprzednio przez sąd orzekający nie wskazując żadnych nowych, zmienionych okoliczności sprawy. Z tego też względu powoływanie się przez skarżącą na rozstrzygnięcie zapadłe w sprawie V ACz 988/12 Sądu Apelacyjnego w Katowicach w której to, na skutek zażalenia obowiązanej, zmieniono postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 17 maja 2012 roku, sygn. akt XIII GCo 57/12 i oddalono wniosek o zabezpieczenie

z powołaniem się na okoliczność związaną z uprawomocnieniem się wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 31 maja 2012 roku, sygn. akt XIII GC 106/11, nie mogło wywrzeć zamierzonego skutku.

Reasumując, za trafne należy uznać stanowisko Sądu pierwszej instancji, w myśl którego obowiązana nie wykazała przesłanki uzasadniającej uchylenie postanowienia

o zabezpieczeniu, gdy okolicznością taką nie mógł być fakt, że w innej sprawie przedmiotowo zbliżonej, a toczącej się przeciwko obowiązanej z powództwa M. M. uprawomocnił się wyrok Sądu pierwszej instancji oddalający powództwo o zapłatę kary umownej zgłoszone

w oparciu o zapisy umowy, będącej podstawą roszczenia uprawnionego także w niniejszej sprawie. W istocie bowiem wniosek skarżącej zmierza do ponownej, a nieuprawnionej

w trybie art. 742 k.p.c. oceny prawnej żądania wnioskodawcy, dokonanej uprzednio na etapie udzielania zabezpieczenia roszczenia.

Nie przesądzając, co oczywiste na obecnym etapie postępowania, zasadności żądań wskazanych we wniosku, Sąd Apelacyjny uznał, że uchylenie postanowienia

o zabezpieczeniu roszczenia uprawnionego w trybie art. 742 k.p.c., w świetle okoliczności przytoczonych na wstępie, byłoby nieuzasadnione.

Z tych też względów zażalenie uczestniczki postępowania podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

(...)

1. (...)

2. (...)

-.

• (...);

• (...);

2. (...).